

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw M.R. Konterman

BEL/BS

Telefoonnummer +31235143949

kontermanm@noord-holland.nl

INGEKOMEN 27 NOV. 2017

*Ingekomen STG
7 december 2017*

1 | 17

Betreft: analyse Regeerakkoord Rutte III

Verzenddatum

27 NOV. 2017

Geachte leden,

Kenmerk

915999/1010666

In de commissies EEB en M&F van 16 oktober is u toegezegd dat u de analyse van het regeerakkoord Rutte III van het IPO (zie bijgaand) zult ontvangen en een nadere duiding van de gevolgen per commissie.

Uw kenmerk

Met deze brief ontvangt u de analyse en lichten wij tevens, aanvullend op de analyse van het IPO, een aantal zaken specifiek voor de Noord-Hollandse situatie toe. Inmiddels is er ook iets meer te zeggen over de mogelijke gevolgen van enkele teksten uit het regeerakkoord.

Uw Staten hebben op 6 november jl. bij de behandeling van de begroting een motie aangenomen over de financiële gevolgen van het regeerakkoord en het onderzoek naar de bestaande reserves en voorzieningen (M110-2017). Hieronder worden kort de financiële gevolgen van het Regeerakkoord weergegeven, maar wij zullen u uiteraard separaat nog informeren n.a.v. de motie.

Algemeen

Het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de Toekomst' kent vier hoofdlijnen: investeren in collectieve voorzieningen, hervormingen van de economie en het belastingstelsel, een aanpak van de klimaatverandering en het pal staan voor de Nederlandse identiteit in een sterke internationale inbedding. De vier coalitiepartijen zoeken daarbij nadrukkelijk de samenwerking met decentrale overheden. *'In de uitvoering van belangrijke overheidstaken spelen gemeenten en provincies een steeds belangrijker rol'*, is te lezen in het akkoord. Op onder meer het gebied van gemeentelijke herindelingen, de maatschappelijke dienstplicht, de verduurzaming van de gebouwde omgeving, mobiliteit, regionale economische deals en vooral voor het onderdeel klimaat en energie kijkt het Rijk nadrukkelijk naar de provincies. Dat biedt zeker kansen voor de provincie Noord-Holland. In onze felicitaties aan de nieuwe bewindslieden hebben wij dan ook aangegeven dat het regeerakkoord

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

veel ambities kent, waar de provincie Noord-Holland graag samen met het Kabinet de schouders onder zet. De erkenning van onze rol als onmisbare regionale schakel in een ambitieus klimaat- en energiebeleid is daar een voorbeeld van. Zo ook de versterking van de lokale bestuurskracht, de ontwikkeling van onze nationale luchthaven Schiphol, de transitie naar slimme mobiliteit en natuurlijk de verduurzaming van onze industrie en landbouw.

Commissie Mobiliteit en Financiën

Financiën

Met betrekking tot de financiële verhoudingen is het volgende opgenomen in het Regeerakkoord:

- 1. Het kabinet zal in het kader van de programmatische afspraken met medeoverheden ook afspraken maken over de financiële verhoudingen tijdens de komende kabinetsperiode.*

Het betreft afspraken over het verdeelmodel provinciefonds, de normeringssystematiek en de compensatie van kosten van nieuw beleid. Voor het verdeelmodel provinciefonds en de normeringsystematiek ligt er al een afspraak om een plan van aanpak op te stellen om het verdeelmodel en de normeringsystematiek (planning plan van aanpak 2019, implementatie 2020) te herijken.

Daarnaast wil het kabinet (op vrijwillige basis) afspraken maken over het inzetten van de extra vrij besteedbare middelen van de provincies (hoger accres provinciefonds) voor klimaatbeleid.

- 2. Uitgangspunt voor de indexering van het Gemeente- en Provinciefonds is de trap-op-trap-af systematiek. Deze systematiek wordt gekoppeld aan de totale uitgaven onder het uitgavenkader (minus enkele correctieposten zoals het gemeente- en provinciefonds zelf). Dit versterkt de evenredigheid van de systematiek en draagt bij aan een stabielere accresontwikkeling. Het integreerbare deel van de integratie uitkering sociaal domein gaat per 2019 op in de algemene uitkering, en maakt daarmee deel uit van de trap-op-trap-af systematiek.*

De trap-op-trap-af systematiek wordt voortgezet en er wordt overgegaan op een koppeling van het provinciefonds aan de totale rijksuitgaven. Hierdoor verbetert de stabiliteit en voorspelbaarheid van de ramingen van de ontwikkeling van het provinciefonds.

- 3. In overeenstemming met de wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) zullen er ook afspraken gemaakt worden over het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo de komende kabinetsperiode,*

waarbij het uitgangspunt het EMU-saldo na doorrekening door het CPB is.

Het kabinet wil afspraken maken over het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo. Voor de provincie is het van belang dat de investeringen hierdoor niet worden belemmerd. Dit was eerder ook al de inzet van de Tweede Kamer (motie Van Hijum).

4. In de financiële bijlage bij het Regeerakkoord zijn onderstaande financiële gevolgen t.a.v. provinciefonds opgenomen.

A	Openbaar bestuur	2018	2019	2020	2021	struc	struc in
	Subtotaal	429	1.211	1.505	1.405	1.420	
1	Handhaven lagere apparaatskosten gemeenten en provincies Rutte II	0	0	0	0	0	
2	Accres effect inclusief aanpassing normeringssystematiek GF/PF	404	961	1.155	1.205	1.420	2022

De opschalingskorting (minder provincies) op het provinciefonds blijft gehandhaafd. De uitname uit het provinciefonds loopt ieder jaar op tot € 75 mln. in 2025.

De huidige groei van het provinciefonds tot en met 2021 op basis van de Miljoenennota 2018 is als gevolg van de accessen in totaal (cumulatief) circa € 280 mln.. Uit de financiële bijlage bij het Regeerakkoord blijkt dat t.o.v. de Miljoenennota 2018 de accessen van het gemeente- en provinciefonds verder groeien met uiteindelijk € 1.420 mln. structureel vanaf 2022. Het aandeel van het provinciefonds hierin is circa € 100 mln. structureel. Het aandeel Noord-Holland is ca. 9% (€ 9 mln.).

Mobiliteit

In het Regeerakkoord is met betrekking tot mobiliteit onderstaande opgenomen:

1. Samen met de regio zal worden gezien of en hoe de landzijdige ontsluiting – per auto, trein en/of metro - van Schiphol kan worden verbeterd (hiervoor was vorig jaar al € 250 miljoen toegezegd).
2. De extra middelen voor het openbaar vervoer worden ingezet voor cofinanciering van OV in stedelijke regio's, tijdige aanleg van het beveiligingssysteem ERTMS en voorfinanciering van de overschakeling op 3kV bovenleidingspanning.
3. Het Infrastructuurfonds wordt omgevormd tot een Mobiliteitsfonds.
4. In navolging van omringende landen wordt zo spoedig mogelijk een kilometerheffing voor vrachtverkeer ("Maut") ingevoerd.
5. Het aantal verkeersdoden en -gewonden neemt de laatste jaren toe, onder meer onder kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers. Het aantal slachtoffers moet omlaag.

Samen met (branche)organisaties, provincies, gemeenten en handhavende instanties zal ingezet worden op de realisatie van het manifest 'Verkeersveiligheid: een nationale prioriteit'.

- 6. Investeren samen met de provincies in veilige weginrichting, met name bij N-wegen. Inzetten op beïnvloeding van verkeersgedrag, slimme handhaving en wordt de registratie van de oorzaken van verkeersongelukken verbeterd.*
- 7. De Nederlandse zeehavens zijn verplicht om vennootschapsbelasting te betalen. Tegelijkertijd investeren ze in publieke infrastructuur die in omringende landen door de overheid wordt aangelegd. Een herbezinning op de kostentoerekening van infrastructuur moet ervoor zorgen dat de Nederlandse havens weer een gelijke uitgangspositie krijgen ten opzichte van havens in de buurlanden.*

Het kabinet stelt extra € 2 miljard voor infrastructuur in drie jaar beschikbaar, daarna structureel € 100 mln. extra. De bestaande verdeelsleutel tussen de modaliteiten wordt gehandhaafd behalve eenmalig € 100 mln. voor fietsinfrastructuur en fietsparkeervoorzieningen. Deze € 100 mln. zal naar verwachting worden gebruikt voor de realisatie van grote fietsstallingen (ondergronds) bij NS stations in de grote steden en daarnaast voor fietsinfrastructuur zoals snelfietsroutes. In de Randstad zien we een toenemende drukte bij de fietsenstallingen. Dit heeft tot gevolg dat, zou niet worden ingegrepen, steeds minder mensen bereid zijn om de fiets te gebruiken als onderdeel van hun reis. Door slim te investeren kan worden voorkomen dat de fietsenstalling een bottleneck is, en kan de fiets een integraal onderdeel worden van het "Mobility as a Service" platform.

Voor de extra € 2 miljard maakt het ministerie een bestedingsplan. Daarom vragen wij aandacht voor de bereikbaarheid van, naar en in de Metropool Regio Amsterdam (MRA) in het MIRT-overleg en bepleiten dat een deel van het bedrag van € 2 miljard hiernaartoe gaat. Wij zien graag dat een deel van die middelen ingezet worden voor projecten die in aanmerking komen voor opname in het programma Bereikbaarheid in, naar en van de MRA. Aandachtspunt is dat de middelen voor 2018-2021 zijn bedoeld, dus dat het zogenaamde 'no regret' maatregelen moeten zijn, die op korte termijn uitvoerbaar zijn.

Kilometerheffing op vrachtverkeer: inkomsten komen ten goede aan de sector door verlaging van de motorrijtuigenbelasting op vrachtauto's (niet relevant voor inkomsten provincies).

Smart mobility

Bij het ontwerpen, aanleggen en onderhouden van infrastructuur zal het Kabinet rekening houden met zelfrijdende voertuigen en de benodigde

systemen in of langs de weg. Dit veronderstelt dat innovatief wordt nagedacht aan de voorkant van het inkoopproces, en dat aanbestedingen worden opgezet vanuit beleid en visie, niet vanuit eerder opgedane ervaringen.

Samen met de Mobiliteitsalliantie (een brede coalitie van partijen uit de Nederlandse autowereld, de tweewielerbranche, het wegtransport en het openbaar vervoer) zullen er pilots uitgevoerd worden om ervaringen op te doen met alternatieve vormen van vervoer en betaling, zonder dat dit leidt tot een systeem van rekeningrijden. Deze pilot is alleen werkbaar indien aandacht wordt besteed aan de totale keten van mobiliteit en financiering en de overheid bereid is een voortrekkersrol te vervullen die ook echt ruimte biedt voor innovatie.

Het regeerakkoord geeft aan dat wet- en regelgeving zal worden aangepast zodat openbaar vervoer- en taxibedrijven flexibel en vraaggericht vervoer ("Mobility as a Service") kunnen aanbieden. Provincies en vervoerregio's die met nieuwe vormen van doelgroepenvervoer, openbaar vervoer en deelsystemen willen experimenteren, krijgen daarvoor de ruimte. Wetgeving die daarbij aangepast moet worden betreft bijvoorbeeld de Wegenverkeerswet en de invoering van de in februari van dit jaar aangekondigde Experimenteerwet Zelfrijdende Auto.

Europa

Over het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB) is bij de commissie NLM aangegeven welke specifieke aandachtspunten er zijn voor Noord-Holland. Ook in andere inhoudelijke dossiers worden ontwikkelingen benoemd die op termijn terug kunnen komen in de toekomstige structuurfondsen en het Cohesiebeleid. Hoe dit precies uit zal pakken is nu nog niet duidelijk.

Wat betreft de algemene Europaparaagraaf valt de constructieve toonzetting op en de aandacht voor handhaving en uitvoering. Ook opvallend is het expliciet pleiten voor (de versterking van) conditionaliteiten binnen het Cohesiebeleid. Concreet betekent dit dat een lidstaat alleen geld uit cohesiefondsen ontvangt als werk wordt gemaakt van de landenspecifieke aanbevelingen van de EU én het stabiliteits- en groeipact (SGP). Voor decentrale overheden kan deze koppeling lastig uitpakken.

Maar de belangrijkste zin is toch wel die over de EU-begroting. In het vorige coalitieakkoord lag de nadruk op de betalingspositie van Nederland. Nederland wilde koste wat kost de eigen *rebate* behouden. In het huidige regeerakkoord komt dit niet meer terug. Het regeerakkoord geeft aan te willen inzetten op modernisering en het

'meer gericht zijn op innovatie, onderzoek, klimaat en duurzaamheid' van de Europese begroting.

eProvincies

In het regeerakkoord wordt over algemene en openbare informatie vanuit de overheid gesproken. Ten aanzien van e-overheid zullen wij doorgaan met onze initiatieven op het gebied van open data en – in bredere zin – big data en gegevensmanagement. De ambitie is om over 3 jaar "data-excellent" te kunnen werken. Het eerste project in dit verband is het aanbieden van PS-informatie als open data. Dit project zal naar verwachting in de eerste helft van 2018 worden opgeleverd.

Het project Digitaal 2017 heeft ertoe geleid dat we inmiddels verreweg het grootste deel van onze producten – vooral op het terrein van aanvragen en subsidies – digitaal beschikbaar is via de website.

De ambitie is om 100% van onze producten (aanvragen, subsidies, servicedesk) digitaal beschikbaar te hebben, tenzij er argumenten zijn om dit niet te doen. Die kunnen bijvoorbeeld zitten op het vlak van kosten, privacy, beveiliging, etc. Daarnaast wordt doorgegaan met het verbeteren van mogelijkheden voor digitale samenwerking en burgerparticipatie.

Commissie Economie, Energie en Bestuur

Economie

Detailhandel

In het Regeerakkoord wordt detailhandel (of retail) niet genoemd. Het IPO heeft het nieuwe kabinet inmiddels opgeroepen zo snel mogelijk met hen in gesprek te gaan over het voortzetten van de Retailagenda. Minister Kamp heeft eind september de Retailagenda nog tot 2020 verlengd, blijvende aandacht van het Rijk vragen voor detailhandel wordt in IPO verband opgepakt.

Topsectorenbeleid

Het Regeerakkoord stelt dat het topsectorenbeleid sterker wordt gefocust op drie maatschappelijke thema's: energietransitie/duurzaamheid; landbouw/water/voedsel; en quantum/hightech/nano/fotonica. Dit vinden wij een positieve ontwikkeling. Noord-Holland heeft duurzaamheid voor 2016 en 2017 al als voorwaarde meegenomen in het openstellen van de MIT-regeling voor Noord-Hollandse bedrijven. Zeker de eerste twee thema's passen bij ons provinciaal beleid. De vraag is nog of het topsectorenbeleid hierdoor verbreed of versmald wordt. Wij voeren als provincie geen topsectorenbeleid, behalve in de MIT-regeling.

MIT regeling

Er komen extra middelen beschikbaar voor de MIT-regeling. Hoeveel is nog niet duidelijk. Uiteraard zal door deze extra middelen de vraag aan de provincie worden gesteld of wij een deel van deze extra middelen willen matchen. Dit is het overwegen waard. Noord-Hollandse ondernemers weten de MIT-regeling goed te vinden.

SBIR

Het Rijk gaat als zogenoemde 'launching customer' innovatie aanjagen door meer gebruik te maken van de Small Business Innovation Research regeling (SBIR). De ervaring die hiermee wordt opgedaan is mogelijk ook interessant voor de Provincie. Wij zullen deze ontwikkeling volgen.

InvestNL

Wij vinden het een goede ontwikkeling dat het Kabinet de oprichting van een Nederlandse financierings- en ontwikkelingsinstelling (InvestNL) doorzet. Zowel omvang (€ 2,5 miljard) als scope (maatschappelijke opgaven, energietransitie en financiering MKB-innovatie) van Invest-NL bieden voor Noord-Holland mogelijkheden om grote Noord-Hollandse opgaven te financieren. De provincie gaat in de aanloop naar de formele oprichting van Invest-NL bestuderen hoe er in de regio een goede aanhaking bij Invest-NL kan gaan plaatsvinden. Wij gaan hiertoe graag het gesprek aan met Invest-NL.

Arbeidsmarkt en onderwijs

Met verschillende maatregelen zet het kabinet in op een verdere modernisering van de arbeidsmarkt en bevorderen van een leven lang ontwikkelen voor duurzame inzetbaarheid van de gehele beroepsbevolking. Voor dit laatste wordt een individuele leerrekening geïntroduceerd, waarbij het de idee is dat ook andere (sociale) partners in de regio de bij hen beschikbare middelen hier aan gaan koppelen. Onze MBO-campusstructuur heeft grote potentie om bij te dragen aan die permanente educatie. Duurzaamheid van die structuur is hiervoor van belang net als een goede aansluiting op middelen op de genoemde leerrekening.

Daarnaast komt er specifiek voor het Vmbo € 100 mln. per jaar beschikbaar voor techniekonderwijs om de beschikbaarheid, kwaliteit en doorstroommogelijkheden voor deze studenten in een regionaal arbeidsmarktperspectief te versterken. Opleiden in relatie tot het arbeidsmarktperspectief is door de regering ook breder getrokken naar de MBO's en kan op termijn een rol gaan spelen in de bekostiging. Een beoordelings- en instrumentenkader moet hiervoor nog worden ontwikkeld.

De focus op techniek en de regionale samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheden sluit goed aan op onze visie op arbeidsmarkt en onderwijs en onze focus op het techniekonderwijs in

lijn met het landelijke Techniekpact. Voor het Techniekpact zitten we als landsdeeltrekker in het landsdeel Noord West, samen met Utrecht en Flevoland. Met het landsdeel gaan we op bovenstaande thema's de komende maanden nadere uitwerking geven aan benodigde inzet in de regio en in gesprek met de departementen om zorg te dragen dat de nu beschikbare middelen en mogelijkheden maximaal effectief uitpakken voor de afstemming arbeidsmarkt en onderwijs in onze provincie(s).

Verder gaat het kabinet samen met het onderwijs onderzoeken hoe de huidige beperkende werking van de kwalificatiedossiers voor innovatie en regionale invulling van het onderwijsprogramma van mbo-opleidingen verbeterd kan worden en de lastendruk verminderd. Hierbij wordt ook de mogelijkheid onderzocht van een vorm van opleidingsaccreditatie van leervormen tijdens het werken.

Energie en Klimaat

Het nieuwe kabinet streeft ernaar in 2030 een CO₂-reductie te realiseren van 49% ten opzichte van 1990. De net verschenen analyse van het regeerakkoord Rutte III van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) geeft aan dat voor dit doel minder emissiereductie nodig is dan het regeerakkoord veronderstelt - er is een "meevaller" van 15 Mton - maar ook dat de maatregelen waarvan het effect kon worden berekend, tot ongeveer de helft van de benodigde emissiereductie leiden. In een nieuw klimaat- en energieakkoord moeten - aldus het PBL - aanvullende maatregelen worden uitgewerkt.

Het regeerakkoord bevat een hoog doel voor het afvangen en opslaan van CO₂ in onderzeese gasvelden (20 Mton). Hierop is veel commentaar gekomen, zowel van de energie-intensieve industrie als van de brancheorganisaties voor duurzame energie en de milieuorganisaties. Gevreesd wordt dat het hoog inzetten op deze optie de verduurzaming van de industrie vertraagt. Zie ook de passages hierna over de SDE+ en het NZKG.

Bestuurs- en maatschappelijk akkoord

Het kabinet wil binnen honderd dagen tot een bestuursakkoord komen, inmiddels wordt overigens gesproken over een interbestuurlijk programma, met de andere overheden. Dit ligt in het verlengde van de Investeringsagenda die IPO, VNG en Unie van Waterschappen begin dit jaar hebben aangeboden. De energietransitie maakt in elk geval deel uit van dit interbestuurlijk programma. Het Rijk wil er mogelijk ook andere onderwerpen in onder brengen. Wij zijn hierover in IPO-verband met het Rijk in gesprek.

Het regeerakkoord geeft verder aan dat "een aanzienlijk deel van de extra middelen voor de decentrale overheden" aan het bestuursakkoord wordt gekoppeld. Dit zou betekenen dat provinciefondsmiddelen

worden geormerkt voor klimaat- en ander beleid. Dit zal in het traject om te komen tot het interbestuurlijk programma onderwerp van gesprek zijn.

In het voorjaar wil het kabinet een maatschappelijk akkoord sluiten, het klimaat- en energieakkoord. In de brief waarmee minister Wiebes de PBL-analyse aan de Tweede Kamer aanbiedt, geeft hij aan dat "evident is dat alle maatschappelijke partijen een forse bijdrage aan dat akkoord moeten leveren om de ambities te halen".

SDE+

Voor de SDE+ wordt een structureel bedrag van € 3,2 miljard gereserveerd vanaf 2020, maar het budget wordt niet verhoogd. De SDE+ bedroeg in 2014 en 2015 € 3,5 miljard, in 2016 € 9 miljard en in de eerste helft dit jaar € 5,8 miljard. Van het beschikbare budget moeten in de toekomst ook warmtenetten en CO₂-opslag gebruik maken. Dit betekent dat er minder over blijft voor duurzame energie. Dit geeft het PBL ook aan, met de kanttekening dat duurzame energie in de toekomst waarschijnlijk ook minder subsidie nodig heeft door de CO₂-opslag op elektriciteit, waardoor duurzame energie beter kan concurreren.

NZKG

Het regeerakkoord geeft aan dat het kabinet voor het afvangen en opslaan van CO₂ en de benutting van restwarmte in overleg zal treden met onder andere het Havenbedrijf Rotterdam en dat soortgelijke verkenningen zullen plaatsvinden voor het Amsterdamse havengebied.

Dit is helemaal in lijn met ons voornemen om - onder regie van het Platform Noordzeekanaalgebied - met de bedrijven in dit gebied te verkennen welke kansen de energietransitie het NZKG biedt. Een eerste ambtelijk overleg hierover met het ministerie van Economische Zaken vindt binnenkort plaats.

In het regeerakkoord staat: *'De kolencentrales worden uiterlijk in 2030 gesloten. In een te sluiten Nationaal klimaat en energieakkoord zullen met de sector afspraken worden gemaakt over het tijdpad.'*

Het ligt in de rede om dan op termijn in deze verkenningen ook - samen met NUON en de andere partijen - de mogelijke alternatieven voor de Hemwegcentrale te bezien.

Bestuurskracht

De Rijksoverheid wil dat provincies een herindelingsprocedure starten voor gemeenten met weinig bestuurskracht die voor hun voortbestaan afhankelijk zijn van allerlei samenwerkingsvormen met omliggende gemeenten. Een duidelijk signaal en naar verwachting aanleiding voor de minister van BZK om het eigen 'Beleidskader gemeentelijke herindeling' uit 2013 in die geest te actualiseren. In antwoord op

kamervragen van de SGP bij de begrotingsbehandeling van het ministerie van BZK op 15 november 2017 heeft de minister geantwoord dat in de 2e helft van 2018 een aangepast beleidskader wordt verwacht waarover wij graag in overleg treden.

Cultuur en erfgoed

Erfgoed

In het regeerakkoord heeft het kabinet aangegeven te willen investeren in de bescherming en het toegankelijk maken van monumenten. Er wordt extra geld beschikbaar gesteld onder het kopje 'intensivering erfgoed en monumenten (vooral nationaal restauratiefonds)'. Hoewel nog niet duidelijk is op welke wijze deze extra rijksmiddelen precies worden besteed, kunnen deze onze inzet op 1) onderhoud en restauratie, 2) publieke toegankelijkheid, 3) herbestemming en 4) verduurzaming (in kader energietransitie) van monumenten zonder woonfunctie ten goede komen.

Daarnaast is Noord-Holland vanwege het forse aantal Rijksmonumenten met woonhuisfunctie (10.000 van de in totaal 14.000) ook zeer gebaat bij continuerende ondersteuning van eigenaren van woonhuismonumenten. Is het niet fiscaal, dan wel door middel van een subsidieregeling. Van dit laatste gaat een stimulerende werking uit richting eigenaren én het maakt het mogelijk onze subsidiemiddelen te blijven richten op monumenten zonder woonfunctie. Ook de focus op onderhoud en herbestemming van religieus erfgoed sluit aan op ons beleid.

In het kader van de herijking van het erfgoedbeleid (Erfgoed telt) worden ook verbetervoorstellen met betrekking tot de maritieme archeologie uitgewerkt. Hiermee wordt een actie opgepakt die bestuurlijk is toegezegd in reactie op een brief van de kustprovincies (onder aanvoering van Noord-Holland) aan de minister van OC&W, waarin aandacht is gevraagd voor de problematiek van scheepswrakken in de Noord- en Waddenzee, die als gevolg van natuurlijke erosie verloren dreigen te gaan. De minister van OC&W zal begin 2018 een brief aan de Tweede Kamer zenden waarin ook de verbetervoorstellen met betrekking tot maritieme archeologie worden benoemd.

Culturele infrastructuur

In het regeerakkoord wordt in 2018 € 25 mln., in 2019 € 50 mln. en met ingang van 2020 structureel € 80 mln. uitgetrokken voor uitbreiding van de culturele basisinfrastructuur.

Het betreft:

- Het zorgen voor continuïteit, zodat topinstellingen hun positie in binnen- en buitenland kunnen vasthouden. De Geefwet blijft.

- Meer ruimte voor de landelijke cultuurfondsen ter stimulering van vernieuwing, talentontwikkeling, meer middelen voor het behoud en de ontwikkeling van volkscultuur.
- Hierbij is het belangrijk dat het kunst- en cultuuraanbod voor iedereen bereikbaar is, zowel in de Randstad als de regio. Een betere onderlinge afstemming tussen Rijk, provincies en gemeenten draagt daaraan bij.
- Het actief uitdragen van gedeelde geschiedenis: alle schoolkinderen bezoeken het Rijksmuseum en het parlement.

Bovenstaande kan voor Noord-Holland relevant worden in relatie tot de inzet op de Cultuurimpuls MRA en de plannen om stedelijke regio's meer centraal te stellen in het cultuurbeleid. Zowel in MRA verband (Werkgroep Cultuurimpuls) als in IPO verband trekken we gezamenlijk op richting het ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur voor een betere positionering van stedelijke regio's in het Rijks cultuurbeleid.

Regionale media

Op het gebied van de regionale omroep hebben de provincies geen wettelijke taak meer. In het regeerakkoord wordt met ingang van 2018 structureel € 5 mln. euro uitgetrokken voor de bevordering van de onderzoeksjournalistiek. Tevens wordt gewerkt aan voldoende onafhankelijk journalistiek aanbod op lokaal en regionaal niveau. De samenwerking (publiek en privaat) op lokaal en regionaal niveau wordt bevorderd, zoals realisatie van regiovensters op de kanalen van de NPO in de komende kabinetsperiode. De plannen zijn van belang voor RTV NH, vooral het extra geld voor onderzoeksjournalistiek. Daarnaast overweegt het kabinet financiering van publiek/private samenwerking op streekniveau. Dit is dus nog niet zeker, maar als dit doorgang vindt, is dit ook van belang voor RTV NH.

Commissie Natuur, Landbouw, Water en Milieu

Natuur en landschap

Natuur- en landschapsbeleid komen in het regeerakkoord in beperkte mate terug, wat passend is gelet op de decentrale verhoudingen op dit beleidsterrein. Het kabinet wil zich richten op het beschermen van belangrijke open ruimtes, zoals het Groene Hart. Ook het beleid ten aanzien van de Nationale Parken wordt voortgezet. Er komt één beheerautoriteit voor de Waddenzee die een integraal beheerplan uitvoert, waardoor er meer eenheid komt in de werkzaamheden van de verschillende beheerders van de Waddenzee. Ook wordt het Programma Aanpak Stikstof (PAS) voortgezet, maar zal zo nodig aangepast worden naar aanleiding van de uitspraken van het Europees Hof. Tot slot wordt de taakstelling op groen onderwijs (€10 mln.) teruggedraaid en wordt dit thema ondergebracht bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Landbouw

Het belang van de agrarische sector is op een goede manier in het regeerakkoord opgenomen. Verdere verduurzaming van de sector is daarbij een belangrijk thema.

Verdere verduurzaming van de landbouw

Wij onderschrijven het voornemen van het algemeen verbindend verklaren (AVV) van sectorale afspraken in de land- en tuinbouw op verzoek van de branche- of productorganisaties. Daarmee ontstaat de mogelijkheid om bij boeren en tuinders heffingen op te leggen als bijdrage voor onderzoek en innovatie. Hiermee kunnen grotere stappen worden gemaakt in de verdere verduurzaming van de agrarisch ketens en de programma's van de Greenports worden ondersteund.

De mededingingswet wordt aangepast zodat samenwerking in de land- en tuinbouw expliciet wordt toegestaan. Dit kan de inzet van nieuwe en kortere ketens waar de Greenports op inzetten versterken. Daarnaast biedt dit kansen voor betere prijzen zodat de sector zelf ook meer kan bijdragen aan de verduurzaming van de primaire productie. Ook het voornemen dat de Autoriteit Consument en Markt (ACM) er op toe gaat zien dat boeren en tuinders hogere prijzen ontvangen van afnemers die bovenwettelijke eisen stellen (bijvoorbeeld ten aanzien van duurzaamheid of dierenwelzijn), draagt hieraan bij.

Als cofinanciering vanuit het Rijk voor een innovatieprogramma visserij wordt incidenteel € 15 mln. beschikbaar gesteld. Hiermee draagt het Rijk bij aan de verdere verduurzaming van de visserij sector. Een belangrijk deel van de visserij bedrijven zit in Noord-Holland waardoor dit een belangrijke impuls kan betekenen voor de innovatie in onze provincie en uiteraard een duurzamere sector waardoor bijvoorbeeld duurzaamheidscertificering mogelijk wordt.

Er komt een bedrijfsovernamefonds waaruit jonge boeren worden ondersteund om de overname van het gezinsbedrijf en investeringen in innovatie te financieren. Hiermee voorkomen we leegstand, zorgen we voor continuïteit op de bedrijven en houden we de sector sterk.

Klimaatneutrale (glas)tuinbouw

De afspraken rond klimaat en energie in het regeerakkoord sluiten aan bij de ambities van de glastuinbouw. Het beschikbaar komen van CO₂ voor de glastuinbouw is een noodzakelijke randvoorwaarde waarmee de glastuinbouw versneld kan omschakelen naar niet fossiele bronnen voor de opwekking van warmte en energie. Vanuit de landelijke samenwerking richten we ons op het beschikbaar komen van alternatieve CO₂ bronnen voor alle glastuinbouw in Nederland en met name de Greenport Aalsmeer is hier al ver mee. Naar verwachting zal de

Greenport Aalsmeer in 2018 worden aangesloten op het OCAP netwerk. Daarnaast verkennen wij de mogelijkheden voor alternatieve warmtebronnen.

Het is positief dat het Amsterdamse havengebied wordt genoemd in relatie tot koolstofdioxide-afvang en -opslag en restwarmte benutten. Met een bron uit het Amsterdamse havengebied kan er voldoende volume en leveringszekerheid voor de levering van CO₂ aan de glastuinbouw in de Greenport Aalsmeer ontstaan. Wij zullen in gesprek gaan met het Rijk om te pleiten voor een pilot.

Het Rijk is voornemens om de werking van de SDE+ regeling te verbreden naar CO₂-reductie. De inzet van de SDE+ regeling kan de glastuinbouw helpen aardgasloze kassen te realiseren.

Het kabinet blijft inzetten op afname van broeikasgasemissies uit de landbouw. We zijn blij dat het kabinet programma's als 'Kas als Energiebron' blijft ondersteunen aangezien ze de sector en de Greenports verder helpen in de verduurzaming. Van groot belang is dat het Rijk naast de provincie Noord-Holland ook bijdraagt aan het verder in kaart brengen van de diepe ondergrond voor diverse projecten binnen de MRA zodat het risico voor geothermie bronnen in de Greenport Aalsmeer en de aansluitende regio afneemt. Hiermee kan de glastuinbouw in de Greenport Aalsmeer een grote bijdrage aan de klimaatdoelstellingen van Parijs leveren.

Gemeenschappelijke Landbouw Beleid

Zie hiervoor ook de paragraaf Europa onder de commissie M&F. De ambities voor de hervormingen van het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB) zoals in het IPO paper aangegeven, zijn groot. Als die slagen betekent dat een groot deel van de huidige betalingen aan boeren veel meer aan doelen zoals biodiversiteit en waterkwaliteit gekoppeld kunnen worden. De uitvoerende rol hiervoor ligt bij de provincie. Dit leidt tot hogere kosten voor de uitvoering bij RVO. Innovatie, duurzaamheid, voedselzekerheid en voedselveiligheid moeten de pijlers onder een eigentijds Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid worden. Hier sluiten wij op aan. Via netwerken als ERIAFF en rechtstreeks via het IPO en Rijk pleiten wij voor aandacht voor de glastuinbouw. Daarnaast moet het GLB bijdragen aan crisisbestendigheid van de sector. Het versterken en behoud van de sector is ook een van de pijlers onder ons provinciaal beleid. Het GLB spoor loopt nu via IPO en Rijk.

Voedsel

In het regeerakkoord is de samenwerking in de Regio FoodValley benoemd en is toegezegd deze te ondersteunen en de kennis uit dit samenwerkingsverband te delen met andere regio's. Hier laat het

nieuwe kabinet een kans liggen aangezien er ook in de Greenport Noord-Holland Noord en vanuit het MRA Cluster AgriFood intensief samen gewerkt wordt op vooral het thema Greening en Feeding the city. Het vraagstuk voor de MRA is 'hoe voeden we de metropoolregio's in de toekomst'. Met een voedselnetwerk wil de MRA met dat vraagstuk en de bijbehorende uitdagingen (voldoende, duurzaam, gezond, andere ketens, etc.) aan de slag. Hier zet de MRA zich voor in en ziet hier graag de verbinding met de opgaven zoals het Rijk die formuleert.

Zaadveredeling

Qua zaadveredeling speelt Nederland een leidende rol in de wereld, waarbij een belangrijk deel van de bedrijven in Noord-Holland is geconcentreerd. Het behoud van deze sector via het belangrijke instrument Kwekersrecht laat ook het belang zien voor de gehele agrarische keten. Het beschikbaar houden van de genetische bronnen voor de veredeling en het kunnen benutten van de bronnen van anderen draagt bij aan de ontwikkeling van nieuwe rassen. Met het faciliteren van een goed innovatieklimaat en kennisnetwerk kunnen de overheden bijdragen aan enerzijds het in stand houden van een bloeiende bedrijfstak en anderzijds een grote bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van wereldproblemen, zoals groeiende wereldbevolking en verduurzaming van de teelt. De Noord-Hollandse Greenports zijn een belangrijk netwerk dat bijdraagt aan de verbinding en de samenwerking aan verduurzaming van de land- en tuinbouw.

Milieu

Zoals genoemd bij de paragraaf Energie en Klimaat onder commissie EEB, komt er een nationaal Klimaat- en energieakkoord waarin maatschappelijke partijen (bedrijven, bestuurlijke partners, milieubeweging) afspraken maken over lange termijn doelen. Emissiereductie zal een belangrijk onderdeel zijn van het akkoord. Relatief veel emissiereducties vinden plaats in de industrie omdat daar een groot (technisch) besparingspotentieel is dat tegen relatief lage kosten benut kan worden. Het kabinet zal in overleg treden met het Amsterdamse havengebied en de in het havengebied actieve bedrijven over het potentieel voor koolstofdioxide-afvang en -opslag en restwarmte te benutten. Soortgelijke verkenningen zullen ook plaatsvinden in de regio Rijnmond en het Westland. Ook in de zeevaart en binnenvaart is nog veel milieuwinst te behalen. Met de sector zal een Green Deal worden opgesteld voor verduurzaming van de zeevaart, binnenvaart en havens. Tot slot zal het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit eindigen bij de invoering van de omgevingswet en wordt dan vervangen door een nationaal actieprogramma luchtkwaliteit dat zich richt op een permanente verbetering van de luchtkwaliteit.

Schiphol en Luchtvaart

Het kabinet zet in op een verdere groei van de luchtvaart. Schiphol zal zich meer gaan focussen op vluchten die het (inter)continentale netwerk versterken en de regionale luchthaven, waaronder Lelystad Airport gaan zich meer richten op vakantievluchten. Groei betekent ook een aantal uitdagingen. Schiphol zit tegen het afgesproken vluchtenplafond tot 2020, omwonenden ervaren (geluid)hinder en de sector heeft een forse klimaatopgave. Om deze reden komt het kabinet met een nieuwe Luchtvaartnota (2020-2040). Hierin zijn slim en duurzaam de kernbegrippen en wat de provincie Noord-Holland betreft mag daar het aspect veiligheid in den brede aan worden toegevoegd. De focus wordt hiermee gelegd op hinderbeperking in plaats van op aantal vluchtbewegingen gericht op een betere leefomgeving en luchtkwaliteit. De door de sector behaalde milieuwinst sinds het ingaan van het Aldersakkoord mag, conform de afspraken aan de Alderstafel, voor 50% worden benut voor groei van vliegverkeer. De overige 50% van de milieuwinst wordt gebruikt voor vermindering van de overlast voor omwonenden. Verduurzaming van de luchtvaart biedt grote kansen. De provincies pleiten ervoor dat plannen voor het benutten van regionale vliegvelden altijd in een vroegtijdig stadium worden besproken met decentrale overheden. Betekenis en effecten passen in de kracht van de regionale overheden waar het gaat om de kwaliteit van gebiedsontwikkeling. Met betrekking tot Schiphol dringen we aan op spoedige besluitvorming van het kabinet ten einde een veilige, verantwoorde en selectieve groei van Schiphol in balans met zijn omgeving veilig te stellen.

Water

Waterkwaliteit

In relatie tot waterkwaliteit noemt het regeerakkoord het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn en het terugdringen van microplastics, medicijnresten en (andere) hormoonverstorende stoffen in het drink- en oppervlaktewater. Wij sluiten ons aan bij de analyse van het IPO op deze onderdelen. De provincies werken nauw samen met de andere partners op dit gebied.

Klimaatadaptatie

Voor klimaatadaptatie wordt in het regeerakkoord vermeld dat het kabinet in een bestuursakkoord afspraken zal maken met mede-overheden over klimaatadaptatie. Daarnaast is in het Deltaprogramma een oproep gedaan om voor het einde van 2017 te komen tot een regionale structuur waarbij de zeven ambities van het Deltaplan worden uitgevoerd. Op dinsdag 17 oktober heeft er een bestuurlijk werkdiner op dit onderwerp voor Noord-Holland plaatsgevonden en daarbij is besloten om voorlopig de structuur van de MRA en Noord-Holland Noord hiervoor te benutten. Niet als een nieuwe bestuurslaag, maar als

een bestuurlijk podium waarbij de verschillende ambities met klimaatadaptatie verbonden kunnen worden. Het is expliciet een adaptieve aanpak waarbij de gemeenten zeer nadrukkelijk betrokken zullen gaan worden.

Wadden

In het regeerakkoord heeft de Waddenzee aandacht gekregen als een belangrijke open ruimte op nationaal niveau. Wij dragen als Waddenprovincie, samen met de provincies Fryslân en Groningen, hierin ook een verantwoordelijkheid. Dit doen wij door te werken aan mogelijkheden voor de verbetering van de natuurkwaliteit van dit gebied niet alleen nationaal maar ook internationaal (als onderdeel van het werelderfgoed Waddenzee) en anderzijds door mogelijkheden voor duurzame economische ontwikkelingen te stimuleren, passend bij de waarden van dit gebied. Eenduidig beheer voor de bescherming van het waddengebied achten ook wij van groot belang wij zullen daarom met het Rijk in gesprek gaan om de in het regeerakkoord genoemde beheerautoriteit verder uit te werken.

Commissie Ruimte en Wonen

Wonen

Het kabinet wil in overleg met o.a. medeoverheden en woningbouwcorporaties afspraken maken over het aanjagen van de woningbouwproductie. Dit sluit goed aan op het beleidsdoel van de provincie Noord-Holland. Naar aanleiding van de uitkomsten van de recente onderzoeken naar plancapaciteit, waarover we via de commissie RWW op 9 november hebben geïnformeerd, willen wij het programma binnenstedelijk bouwen verbreden om de versnelling van de woningbouw te stimuleren. Er zijn voldoende bouwlocaties in Noord-Holland, het is nu zaak dat er daadwerkelijk zo snel mogelijk gebouwd gaat worden. Het is nog niet duidelijk wat voor afspraken het Kabinet precies wil gaan maken, maar wij verwachten dat dit een goede kans biedt om nog meer te doen voor het aanjagen van de woningbouwproductie.

In het regeerakkoord staat ook vermeld dat gemeenten meer verantwoordelijkheden, instrumenten en vrijheidsgraden krijgen in het ruimtelijk beleid en in woonbeleid. Het is nog niet bekend wat deze passage precies gaat betekenen. Wel wordt in het regeerakkoord in dit verband de nadruk gelegd op "regionaal maatwerk", en kan uit de beschrijving worden opgemaakt dat dit in lijn is met het huidige provinciale woonbeleid (zoals verwoord in de PRV, de RAP's en de daar uit volgende regionale woningbouwprogrammering).

Ook gaat het kabinet een beleidsprogramma uitwerken voor de verduurzaming van de bebouwde omgeving. Het provinciale programma

voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad is bedoeld om huiseigenaren en woningbouwcorporaties te ondersteunen de woningen energiezuinig te maken. Ook op dit punt komen de ambities van de provincie en het kabinet dus met elkaar overeen en ook hier verwachten wij dat de inzet van het kabinet er toe zal leiden dat er meer kan: de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad krijgt meer aandacht waardoor het naar verwachting mogelijk wordt om meer huizen energiezuinig te maken. Het kabinet stelt in het regeerakkoord een concrete ambitie voor het gasloos maken van woningen (30.000 tot 50.000 woningen in deze kabinetsperiode). Het provinciale Servicepunt Duurzame Energie adviseert gemeenten die voor nieuwbouw geen aardgas aansluiting meer willen, hoe zij dit kunnen regelen en welke alternatieven er voor aardgas zijn. Daarnaast adviseert het Servicepunt Duurzame Energie gemeenten over het verduurzamen van de energievoorziening op buurtniveau.

Omgevingswet

Het traject van de Omgevingswet wordt voortgezet. Wij gaan daarom onverkort door met het opstellen van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. In de IPO analyse wordt vermeld dat de "beleidsneutraliteit" een verlaging van de ambitie betekent. Dit is echter niet het geval. Er is geen verschil ten opzichte van de situatie voor het regeerakkoord.

Kust

De in het Kustpact gemaakte afspraken worden door het Kabinet niet gewijzigd. Wij gaan door met het traject Toekomstperspectief kust en kustzoning.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

J.W. Remkes

1 bijlage(n)

- Eerste analyse regeerakkoord Rutte III (IPO)